

Laurdag 14. desember 1985 hadde NATIONEN ved Arve M. Bakken dette intervjet:

Det er blitt fart over hestekporten, og då spesielt fjordhestekporten dei siste åra. Då dei to kraftingstane Orrjo og Leidejo vart plassert om bord i eit Boeing 747 på Gardermoen med kurs mot USA på søndag, stakk ein båt ut frå Rotterdam med åtte fjordhestar, med kurs for Australia. Verdensambassadøren, den norske fjordhesten, hadde erobra endå eit kontinent.

Hestetransport er blitt interessant også for SAS, som i år har frakta ca. 350 hestar over Atlanteren. Det er då snakk om både eksport av hest frå Skandinavia, og import frå USA. Det er stort sett veddeløpshestar som vert frakta på denne måten. I ei særstilling står likevel den trauste fjordhesten. Han er ikkje særleg rask verken på veddeløpsbanene eller på travbanene, men er likevel blitt ein interessant hest for hestefolk i andre land og på andre kontinent.

Nærmore 40.000 kroner må amerikanske kjøparar ut med for kvar hest i tillegg til kjøpsprisen på hestane, før dei har hesten heime på stallen, anten i New Mexico, i USA eller Sundre, i Alberta i Australia.

Verdens største fjordhestoppdrettar

Det var verdens største fjordhestoppdrettar, ekteparet Anita og Orville Unrau, som kjøpte dei to hingstane som reiste frå Gardermoen søndag. Heime på den, etter norske forhold, vesle gardene i Sundre, har dei på det meste hatt over 70 fjordhestar gåande. Ekteparet lever av fjordhest. Er hestehandlarar og driv med kjøp og sal av fjordhest over heile USA. Dei kører bortimot 200.000 km kvart år fro å delta i konkurransar og for å selje fjordhest.

Fjordhesten har erobra Australia

— Det har tatt oss fleire år for å få overskot av fjordhesthandelen, og i år har vi klart å komme ut med nokonlunde balanse, seier Anita Unrau til Nationen.

— Vi har seld 22 hestar i år, og det er eit bra resultat. Dei beste hestane er det ikkje problem å få godt betalt for. Dei kan vi selje for 10.000 dollar. Men hestar som ikkje er gode, er det svake prisar på.

Det er i hovudsak to typer folk som kjøper fjordhestar. Det er bønder som har trekt seg attende, som har seld jorda på garden og sit att med hus og ein liten åkerlapp, og som hugsar kor triveleg det var med hest då dei vaks opp. Dette er gode kundar, som ofte kjem attende og kjøper fleire hestar. Halvparten av dei hestane vi har seld i år, har gått til kundar som har kjøpt hest hjå oss tidlegare.

Den andre gruppa er slike som har gått lei storbylivet, og som har reist attende til landsbygda og kjøpt seg eit bruk, og som vil drive jordbruk med hest som drakraft. Dei har som oftast liten erfaring med stell av hest, og kjøper fjordhest, fordi han er lett og grei å ha med å gjere. Dei vil ha ein hest som barna kan ri på, og som dei kan bruke i arbeid. For slike er fjordhesten ideell.

Store hingstar

Det er ikkje tilfeldig at ekteparet Unrau kjøpte dei to største to og eit halvt års gamle fjordhestingstane vi hadde her i landet. Hingstane hadde eit stangmål på 147 cm og pipemål på frambeina på 22 cm.

— Vi vil ha hingstane store, seier Orville Unrau.

— Vi kjøpte desse hingstane for å fornye avlsmaterialet vårt. Hingsten Leidejo, er ein vakker og velbygd hingst med ei interessant blodlinje. Orrjo er ein kraftig, ikkje so vakker hingst. Men vi skal bruke Orrjo til å få opp størrelsen på fjordhestane, og krysse inn Leidejo for å få dei flotte. Vi har eit langsiktig avlsprogram som vi skal bruke desse fjordhestane i, seier Orville Unrau.

Hingstane må bli større

Formannen i Norges Fjordhestlag, Jon Hegdal, er glad for den framgangen fjordhesten har i utlandet, og han tykkjer den avlspolitikken på fjordhest som ekteparet Unrau driv er interessant. —

At dei i utlandet vil ha store og kraftige hingstar med styrke og maskulinitet, bør gje oss her heime noko å tenke på. Vi kan ikkje sjå bort frå at vi her i landet har verdsatt det smekre og linjevakre i alt for stor grad, noko som i stor grad har gått utover hingstepreget på hingstane. Det er lettare å finne ein liten kvalitetshingst enn ein stor, og vi må nok prøve å få oppatt størrelsen på hingstane og i sterkegrad premiere hingstepreget her heime, seier Hegdal.

Formannen i Norges Fjordhestlag, Jon Hegdal, vil presisera at skal det verta diskusjon om det som her er sagt, må stykket lesast i samanheng. Det må ikkje verta på grunnlag av lausrivne ord og setningar. Men elles er det kjekt at det kan skapast debatt om saka. Spaltene står til rådvelde!

Red.

«Naustdal» til Australia

Stortinget vedtok for ei tid attende å gå inn for eit hestesenter for fjordhest på Vestlandet.

— for fjordhestfolket kjem eit slikt vedtak som reine julegåva. Dette sentret skal bli eit kreativitetssenter, ein base for informasjon og aktivitet. Senteret skal vere eit kontakteledd mellom hesteavslaga, institusjonar og andre som vil ha opplysningar om fjordhesten. Det skal òg vere ein plass der vi på ein anständig måte kan ta imot folk som er interessert i fjordhest og som vil vite meir om denne framifrå hesten. Senteret skal òg brukast til å utvikle nye bruksområder for fjordhesten. Det siste er ei oppgåve som vi skulle ha byrja med for 30 år sidan. Senteret kjem i ellevte time. Dei siste 30 åra har fjordhesttalet gått ned frå 70.000 til 6000 — 7000 her i landet. I same perioden har Holland bygd opp ein mykje større fjordheststamme enn det vi har her i landet, og dei har suksess med fjordhesten som eksportartikkel. Grunnen til at dei har klart dette er mellom anna ein sterk statleg medverknad i satsinga på fjordhest, med mellom anna fjordhestsenter, slik Stortinget har vedtatt at vi også skal få her i landet.

Den hollandske satsinga viser at fjordhesten er eit interessant dyr å satse på, det same viser eksporten frå Holland til Australia. Og sjølv om det var Holland som reiste med den eksportavtalen, må det nemnast at hingsten som reiste med dei sju hoppene, er oppala hjå Odd Horstad i Naustdal i Sunnfjord, og har fått namnet «Naustdal» i Australia, seier Jon Hegdal.